

конкурентоспроможності та засобом до організації ефективного співробітництва.

Література

1. Олійник Я.Б. Міжнародна логістика : Навч.пос. / Я.Б. Олійник, І.Г. Смирнов. – К. : Обрії, 2011. – 544 с.

УДК 334. 012

Й. П. ЗВОНАР

Мукачівський державний університет

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

На даний час наукові дослідження у сфері праці та соціально-трудова відносин все частіше стосуються питань самостійної зайнятості населення та чинників підвищення її ефективності. Це пов'язано з тим, що для багатьох країн характерною є тенденція, відповідно до якої все більша частка соціально-трудова потенціалу реалізовується через підприємництво, тобто власний бізнес. Відсоток самостійно зайнятого населення, до складу якого входять підприємці, особи, зайняті індивідуальною трудовою діяльністю, творчою діяльністю, члени кооперативів, фермери, постійно зростає. Так, за даними Eurostat [1], в країнах ЄС у 2014 році 35,8 млн. осіб належали до категорії самозайнятих, їх питома вага у загальній чисельності зайнятих становила 16,4 %. Найвищий рівень самостійної зайнятості був притаманний таким країнам як Греція (31,3%), Італія (23,3%), Португалія (20,9%); найнижчий спостерігався у Люксембурзі (8,3%), Данії (8,7%) та Естонії (8,9%).

Будь-які якісні перетворення у структурі національної економіки значною мірою обумовлюються рівнем розвитку малого бізнесу. В ситуації, яка склалася в Україні на даний час, створення сприятливого середовища для здійснення малого підприємництва є одним із найважливіших чинників виходу з глибокої економічної кризи та забезпечення передумов для економічного піднесення у майбутньому.

Однак поширеною є думка, що значна частка самостійно зайнятого населення означає не стільки ефективність використання людських ресурсів, скільки є наслідком економічного застою та недосконалої структури господарства. Недостатній рівень розвитку галузей господарства, що виявляється у відсутності необхідного попиту на робочу силу з боку роботодавців, переважно є найголовнішим чинником, що стимулює населення до самостійної зайнятості. Саме така ситуація притаманна Закарпатській області.

Закарпатська область традиційно має дуже високу частку самозайнятих. Зокрема, у 2014 році кількість найманих працівників складала 205,5 тис. осіб при загальній чисельності зайнятих 521,4 тисячі, тобто співвідношення між найманими працівниками та самостійно зайнятими особами становило 39,4 % до 60,6 % [2, с. 63,67].

При цьому кількість фізичних осіб-підприємців (ФОП) станом на 01.01.2015 р. складала 51,9 тисяч осіб [3]. Отже, тільки близько 16 % самостійно зайнятого населення здійснювали підприємницьку діяльність та були зареєстровані як ФОП. За кількістю ФОП на 10.000 населення Закарпатська область займає одну з останніх позицій в Україні – на 01.01.2015 р. даний показник становив 413 осіб, тоді як в середньому по країні – 579.

Таким чином, можна констатувати вкрай низьку ефективність самостійної зайнятості населення Закарпатської області. На даний час економічна активність населення Закарпатської області здебільшого реалізовується через такі види самозайнятості як праця в особистих селянських господарствах та реалізація вирощеної сільськогосподарської продукції, тимчасова сезонна зайнятість та надання різного роду індивідуальних послуг суб'єктом, не зареєстрованим ні як юридична особа, ні як приватний підприємець. Такий вид зайнятості дає змогу населенню забезпечувати себе певним мінімально необхідним для існування рівнем доходу, однак для економіки регіону такий спосіб використання соціально-трудового потенціалу є малоефективним.

Підприємницька активність населення не може бути в повній мірі реалізована за умови відсутності регіональних механізмів підтримки малого бізнесу, тобто програм пільгового кредитування, навчання з метою підвищення професійно-освітнього рівня підприємців, розвитку інфраструктурного забезпечення підприємництва тощо.

Економічна частина Угоди про Асоціацію України з Європейським Союзом передбачає заходи з обмеження бар'єрів для руху товарів, послуг, робочої сили та підприємницької ініціативи між країнами – учасниками Асоціації. Однак сама Угода носить виключно декларативний характер, що ж до конкретних заходів з усунення бар'єрів для співпраці між економічними суб'єктами України та країн ЄС, то для цього потрібні додаткові інструменти – як у вигляді окремих законодавчих актів, так і у формі різного роду місцевих ініціатив щодо реалізації програм транскордонного та інших видів регіонального співробітництва у сфері підтримки підприємницької ініціативи.

Політика підтримки малого бізнесу в ЄС носить комплексний, системний характер і здійснюється як на державному, так і на регіональному рівнях. Створені спеціальні фонди, такі як Європейський фонд регіонального розвитку, Європейський соціальний фонд, які, поміж широкого спектру функцій, також функціонують і як елемент інфраструктури підтримки малого бізнесу. Насамперед така підтримка стосується інноваційно активних підприємств, а також тих суб'єктів малого бізнесу, що створюють нові робочі місця в регіонах ЄС з нижчими показниками економічного розвитку.

Особливої актуальності набуває проблема розвитку тих елементів інфраструктури підтримки малого бізнесу, функції яких безпосередньо пов'язані з наданням послуг щодо вдосконалення підготовки та підвищення кваліфікації кадрів для малого підприємництва, консалтингового супроводження, інформаційно-консультативної підтримки підприємців - початківців з питань законодавства і оподаткування, менеджменту та маркетингу, надання допомоги підприємцям з розроблення бізнес-планів.

Закарпатська область як специфічний регіон, який межує з чотирма країнами ЄС, має перспективи бути залученою до європейських програм підтримки підприємництва у випадку активізації співпраці місцевої влади з європейськими урядовими та неурядовими інституціями.

Література

1. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics.
2. Статистичний збірник «Регіони України, 2015. Част. I. [За ред. І.М. Жук] - К. : Державна служба статистики України. - С. 63, 67.
3. Реєстраційні дані щодо фізичних осіб-підприємців в Україні станом на 01.01.2015.pdf [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://ddr.minjust.gov.ua/files/main/publication/>.

УДК 658.15 (477)

М.В.ІГНАТИШИН
Мукачівський державний університет

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМПЛЕКСНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Запровадження ринкової економіки в Україні суттєво покращує умови ділової активності суб'єктів господарювання. Однак, незважаючи на значні переваги ринкової економіки, вітчизняні підприємства перебувають у складній ситуації. Успішна діяльність підприємства у конкурентному середовищі залежить від низки чинників внутрішнього та зовнішнього характеру, а саме: стану та наявності ресурсів, фінансового механізму, продуманої фінансово-економічної стратегії підприємства тощо. При прийнятті управлінських рішень важливо враховувати стратегію і тактику діяльності, і саме бюджетування на підприємстві є дієвим інструментом її реалізації [1].

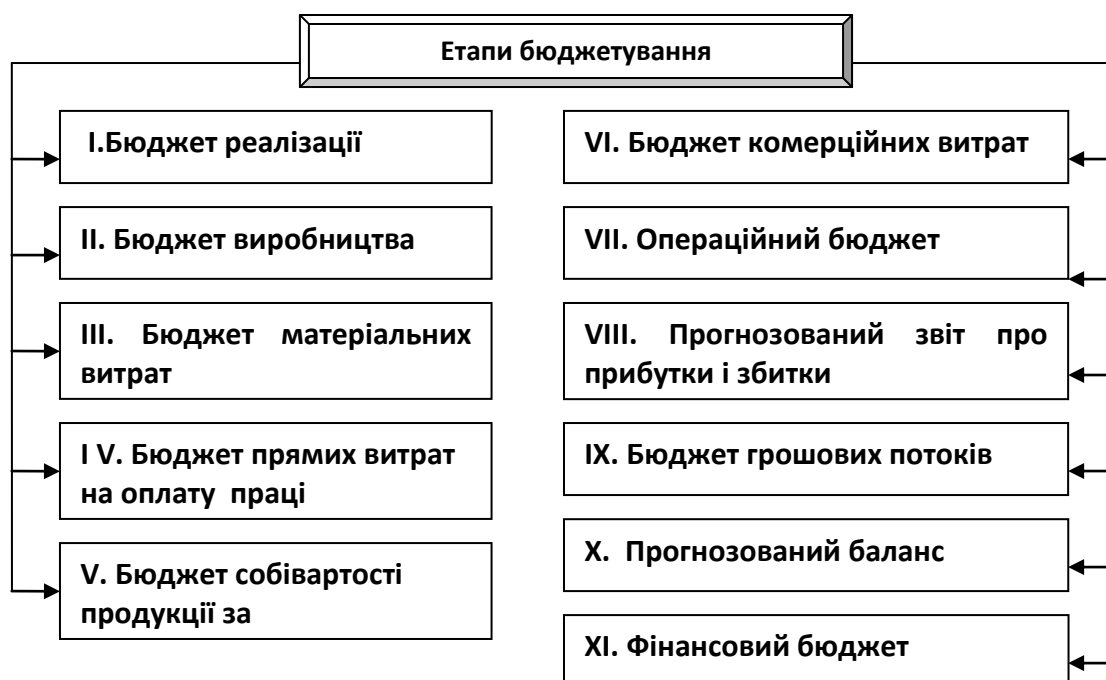

Рис.1.Етапи бюджетування на підприємстві

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>